

การพัฒนาบุคลิกภาพผู้นำนักนิเทศศาสตร์

Development of Leader Communicator Personality

ปติวรีดา ปาลกะวงศ์ ณ อุตยา¹ ฐิติวีร์ ปาลกะวงศ์ ณ อุตยา²

Padivaruda Palakawong na Ayutaya¹ and Thitawee Palakawong na Ayutaya²

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี¹ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย²

Faculty of Management Sciences, Dhonburi Rajabhat University¹ Graduate School Chulalongkorn University²

Corresponding author E-mail: thitawee.pna@gmail.com

สาระสังเขป

บุคลิกภาพที่ดีหรือพึงประสงค์เป็นปัจจัยสำคัญที่จะนำไปสู่ความเข้าใจพฤติกรรมมนุษย์การพัฒนาบุคลิกภาพนักนิเทศศาสตร์เพื่อความ เป็นผู้นำเป็นกระบวนการหล่อหลอม และพัฒนาบุคคลอย่างเป็นระบบ (System) ภายใต้สถานการณ์อิทธิพลของสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมทาง สังคม สถาบัน และการศึกษาพร้อมมูลเพื่อให้บุคคลมีบุคลิกภาพทางด้านการเป็นผู้นำที่มีความเฉลียวฉลาดสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้เป็น อย่างดีตลอดจนมีการเรียนรู้ที่จะมีบทบาทในฐานะต่าง ๆ แห่งตนอย่างเหมาะสม การพัฒนาบุคลิกภาพผู้นำที่ดีมีลักษณะอันพึงประสงค์ (Good Characteristic and Personality) ภายใต้หลักการ และแนวคิดตามทฤษฎีว่าเป็นสิ่งหรือคุณลักษณะที่สามารถพัฒนาให้เกิดขึ้นได้ถ้า บุคคลผู้นั้น ๆ เห็นในคุณค่าความสำคัญ และจิตใจที่มีความพร้อมแน่วแน่ในการแก้ไข และพัฒนาบุคลิกภาพที่ดีซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายอันจะ ส่งผลเป็นคุณประโยชน์แก่ตนเอง และบุคคลผู้ใดโดยทั่วไปเพื่อเสริมความเหมาะสมในการประกอบอาชีพโดยเฉพาะผู้นำด้านนิเทศศาสตร์หรือนัก ประชาสัมพันธ์ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นจะต้องเป็นผู้มีบุคลิกภาพผู้นำที่ดี และเหมาะสมเพื่อสร้างความมั่นใจ และความเชื่อมั่นแห่งตน (Self Confidence) บุคลิกภาพผู้นำ ในทางบวกอันได้แก่ 1) มีภาวะความเป็นผู้นำ (Leadership) และมีเสน่ห์ (Charming) 2) มีบุคลิกลักษณะที่ดี และมารยาทงดงาม 3) มีสติปัญญาเฉลียวฉลาด (I.Q.) และความมั่นคงทางอารมณ์ (E.Q.) 4) มีสมาธิความเชื่อมั่นใน ตนเอง (Self-confidence) 5) มีการแต่งกายที่ดีเหมาะสมกับกาลสมัย และในภาพลักษณ์รวมแห่งบุคลิกภาพที่สง่างาม และเปิดเผยซึ่งเป็น สิ่งจำเป็นสำหรับบุคลิกภาพผู้นำในสาขาอาชีพต่าง ๆ ด้วย

คำสำคัญ: บุคลิกภาพผู้นำ; นักนิเทศศาสตร์; กระบวนการ; รูปแบบ และลักษณะ

SUMMARY

Good personality is the important factor that led to the understanding of human personality. The personality development of Communicator is shaping and personal developing systematically under the power of nature, social, culture, institute and learning situation. This system can shape people to have smart personality leadershipsotheycan live a good lifeas well as they can learntheir own role properly. According to the principle and personal development theory, if the leader can see the value of their own and they want to improve developing personality skill which is important skill for communicator, the good leader characteristic and personality development will be improved.The leader personality skill is necessary. Self-confident is the skill that every good leadership must have and aware. For example, first the good leadership must have a good manner. Second, Leader must be leadership and charming. Third, leader have a good I.Q. and E.Q. Forth, Leader must have self-confident. The last is leader should dress appropriately according to the situation. As mentioned above, this can be the guideline for leader in every career fields.

Keywords: Personality of leader, The communicator, Process, Form and Characteristic

บทนำ

การพัฒนาบุคลิกภาพผู้นำนักนิเทศศาสตร์เป็นกระบวนการพัฒนาบุคคลที่สำคัญอันประกอบด้วยการพัฒนาบุคลิกภาพทางกาย การพัฒนาสติปัญญา การพัฒนาอารมณ์ และจิตใจ การพัฒนาความสามารถในการสื่อสารเพื่อความเป็นผู้นำ เป็นต้นการศึกษาเรื่องการพัฒนาภาวะผู้นำนั้นมีมานานนับหลายร้อยปีมาแล้วตั้งแต่ยุคสมัยของเพลโต (Plato) นักปรัชญาสำคัญของโลกตะวันตกที่มีบทบาทสำคัญในการสร้าง และพัฒนาคนให้เป็นนักปรัชญา และเป็นผู้นำที่ดี จนถึงยุคปัจจุบันนักวิจัยในสาขาต่าง ๆ และนักพฤติกรรมศาสตร์ต่างให้ความสำคัญกับการศึกษาเรื่องภาวะผู้นำทั้งนี้เพราะว่าความสำเร็จ หรือความล้มเหลวของกลุ่ม องค์กร สังคม ประเทศชาติล้วนมาจากความรู้ ความสามารถ และทักษะการบริหารจัดการของผู้นำทั้งสิ้น

1. ความหมาย และความสำคัญของ “ผู้นำ”

“ผู้นำ” คือใคร และมีความหมายความสำคัญอย่างไร เป็นสิ่งที่ต้องทำความเข้าใจก่อนในเบื้องต้นดังนี้

คำว่า “ผู้นำ” ตรงกับภาษาอังกฤษว่า leader พจนานุกรม (Collins Cobuild, 206, p. 813) ให้ความหมายว่า ผู้นำของกลุ่มหรือขององค์กรคือคนที่ทำหน้าที่ควบคุมหรือรับผิดชอบงานของกลุ่มหรือขององค์กรนั้น ๆ (The leader of a group of people or an organization is the person who is in control of if or in charge of if)

Bennis and Nanus (Schedlitzki and Edwards, 2014, p.14) ให้ความหมายว่า ผู้นำคือคนที่ทำในสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม (Leader are people who do the right things)

Chill (รัตติกรณ์ จงวิศาล, 2556, น. 11) ได้กล่าวว่า “ผู้นำที่ดี” จะช่วยทำให้ความฝันของมนุษย์เราเป็นความจริง

ผู้นำเป็นผู้ทำหน้าที่ชี้แนะควบคุม สั่งการตลอดจนวางแผน และกำหนดเป้าหมายโดยส่วนรวมขององค์กรเป็นผู้กำหนดพฤติกรรมของผู้ปฏิบัติงานระเบียบวิธีในการทำงาน และผลผลิตขององค์กรรวมทั้งตัดสินใจหาข้อขัดแย้งในหน่วยงาน และเป็นต้นแบบพฤติกรรมที่เหมาะสมแก่ผู้ปฏิบัติงาน (พรธรรยา ทรัพย์ประภา, 2557, น.67)

ผู้นำมีหน้าที่ในการควบคุมดูแล และอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในองค์กรนั้นสามารถทำงานได้ตามเป้าหมาย และบรรลุผลสำเร็จขององค์กร (วิไลวรรณ ศรีสงคราม, 2557, น. 339)

ผู้นำคือสมาชิกของกลุ่มที่มีอิทธิพลมากที่สุดต่อคนอื่น ๆ ในกลุ่ม โดยสมาชิกคนอื่น ๆ ยอมรับโดยสมัครใจว่าบุคคลนี้เป็นผู้นำของกลุ่ม สามารถนำกลุ่มให้บรรลุเป้าหมายได้ (สมคิด บางโม, 2558, น. 219)

ผู้นำคือบุคคลซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นหัวหน้า นำพาให้การปฏิบัติงานบรรลุตามแผนที่วางไว้โดยผู้นำมีอิทธิพลต่อผลผลิตของกลุ่ม มีอิทธิพลต่อการพัฒนาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงกลุ่ม มีอิทธิพลต่อการสร้างความเชื่อ ความคิด ความรู้สึก เจตคติ และค่านิยมของกลุ่ม มีอิทธิพลต่อการสร้างเสริมหรือบั่นทอนมนุษยสัมพันธ์ และการสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้ติดตาม (ชัยญ์ภัสร์ ศิริชนราโรจน์, 2560, น. 309)

จากที่กล่าวมาข้างต้นอาจสรุปได้ว่า ผู้นำ คือบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงในองค์กรเป็นอย่างมาก เป็นผู้ที่รับผิดชอบในการควบคุม ชี้แนะ และสั่งการเพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานได้ทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ และทำงานได้ตามเป้าหมายที่วางเอาไว้ได้สำเร็จโดยผู้นำนั้นจัดเป็นฟันเฟืองสำคัญในการทำให้งานนั้นประสบความสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีเพราะผู้นำมีความเกี่ยวข้อง และมีอิทธิพลต่อบุคคลในส่วนต่าง ๆ อยู่เสมอไม่ว่าจะเป็นผู้นำด้วยกันเองหรือผู้ใต้บังคับบัญชาที่ตนได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบ โดยผู้นำนั้นรวมไปถึงผู้นำแต่ละแผนกด้วยที่มีผู้บังคับบัญชาในระหว่างแผนกซึ่งมีผู้ใต้บังคับบัญชายุ่งจำนวนหนึ่งเรียกว่าหัวหน้าแผนก โดยหัวหน้าแผนกนั้นต้องมีความเป็นผู้นำที่จะนำพาให้ในส่วนที่รับผิดชอบนั้นดำเนินงานไปได้ด้วยดี และมีประสิทธิภาพสูงสุดเพื่อให้งานนั้นสำเร็จ และบรรลุเป้าหมายได้

2. ความหมายของบุคลิกภาพผู้นำ

ความสำคัญของบุคลิกภาพผู้นำ (สุเมธ แสงนิมนวล, 2545, น. 97) Leadership ,s Personality ผู้นำหมายถึงบุคคลผู้มีอิทธิพลต่อผู้อื่นในการขึ้นใจ หรือกระตุ้นให้บุคคลอื่นทำงานให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายขององค์กรที่ได้วางไว้ร่วมกันโดยยึดหลักคุณธรรม และจริยธรรมในการบริหารจัดการเป็นที่ยอมรับว่า

บุคลิกภาพผู้นำของนักนิเทศศาสตร์หรือนักสื่อสารมวลชนมีความสำคัญ และมีอิทธิพลต่อความสำเร็จของงาน และองค์กร

ทั้งนี้เพราะผู้นำนักนิเทศศาสตร์มีภาระหน้าที่ และความรับผิดชอบโดยตรงที่จะต้องวางแผนสั่งการดูแล และควบคุมให้บุคลากรขององค์กรปฏิบัติงานต่าง ๆ ให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ลักษณะบุคลิกภาพของผู้นำในการสื่อสารจึงมีความสำคัญตรงที่ผู้นำจะมีวิธีการสื่อสารหรือมีวิธีการนำเสนออย่างไรจึงจะทำให้ผู้ร่วมงาน ผู้ใต้บังคับบัญชา หรือผู้ตามเกิดการยอมรับ ผูกพันกับงาน และองค์กรแล้วทุ่มเทความสามารถ เสียสละ และพยายามที่จะทำงานให้สำเร็จด้วยความภูมิใจในการเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญของงาน และองค์กร (ปติวรดา ปาละวงค์ ณ อยุธยา และคณะ, 2562) การเสริมสร้างบุคลิกภาพผู้นำ (สุเมธ แสงนันทนวล, 2545, น.97) ให้เกิดขึ้นผู้นำต้องมีคุณสมบัติที่ดี 4 ประการ คือ การพัฒนารูปลักษณ์ทางกาย การพัฒนาภูมิปัญญา การพัฒนาอารมณ์ และการพัฒนามารยาททางสังคม

ลักษณะบุคลิกภาพผู้นำที่สำคัญ 6 ประการ คือ

1. การยิ้มแย้มแจ่มใส การยิ้มทำให้ผู้นำมีบุคลิกภาพที่น่าดูสดชื่น ต่อให้สวยหล่อถ้าทำหน้าตาบึ้งตึง แทนที่จะดูสวยหล่อตามใบหน้า กลับทำให้หน้าซึ้งแทน

2. การมองโลกมองคนในแง่ดี การมองโลกมองคนในแง่ดีทำให้ผู้นำมีอารมณ์ที่เบิกบาน และมีบุคลิกภาพทางกาย ความคิด อารมณ์ และการสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นด้วยการคิดดี พูดดีตามมา บุคคลนั้นก็จะดีมีสิ่งดี ๆ เข้ามาในชีวิต (ปติวรดา ปาละวงค์ ณ อยุธยา และคณะ, 2564)

3. การมีอารมณ์ขัน การมีอารมณ์ขันจะเสริมสร้างบรรยากาศการทำงานดูสดชื่น บุคลิกภาพผู้นำก็จะดี และได้รับการชื่นชมไปด้วย

4. การสร้างสรรค์ชีวิตไม่เคร่งเครียด หลักการเสริมสร้างบุคลิกภาพผู้นำที่ดีอีกประการคือ การสร้างสรรค์ชีวิตไม่เคร่งเครียด อาจใช้วิธีการพักผ่อน นอนหลับ เล่นกีฬาดูหนัง ฟังเพลงเป็นงานอดิเรกหรือทำอะไรที่ชอบเพื่อสร้างความมีชีวิตชีวาไม่เครียด

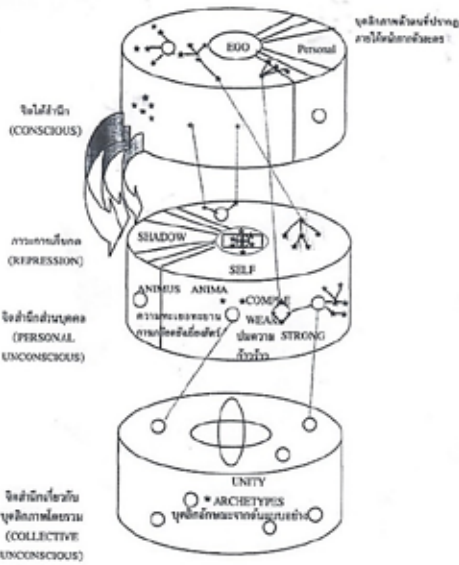
5. การไม่ทำหน้าวิี๊วขมวด การขมวดคิ้ว หน้าหน้า แสดงถึงคนที่ตกอยู่ในภาวะขมวดทุกข์ วิตกกังวล อាកารแบบนี้ผู้นำบางคน

ทำแบบไม่รู้ตัว บางคนรู้ตัว แต่ทำเพราะเกิดความไม่พอใจหรือรำคาญซึ่งจะมีผลต่อผู้นำ ฉะนั้นผู้นำต้องอย่าปล่อยให้หน้าวิี๊วขมวดเด็ดขาดเพราะจะทำให้กลายเป็นคนขมวดทุกข์ หน้าตาไม่หน้าดู

6. การมีวาจาไพเราะอ่อนหวาน บุคลิกภาพผู้นำที่สื่อสารด้วยวาจาที่ไพเราะ คิดก่อนพูดตั้งสุภาวิชิตคำสอนที่ว่าก่อนพูดเราเป็นนายคำพูดไปแล้วคำพูดเป็นนายเรา ผู้นำควรให้ความสำคัญกับวาจาที่กล่าวถูกต้องตามกาล วาจาที่กล่าวเป็นความจริง วาจาที่กล่าวอ่อนหวาน วาจาที่กล่าวเป็นประโยชน์ และวาจาที่กล่าวประกอบด้วยเมตตา (อ้างถึงในปัญจกนิบาตอังคตตรนิกาย พระไตรปิฎกเล่มที่ 22 (MGR Online 5 ต.ค. 63)

ส่วนความสำคัญของผู้นำเห็นได้จากคำนิยามที่กล่าวมาข้างต้นแล้วว่า ทุกหน่วยงานหรือ องค์กรต่าง ๆ ไม่ว่าจะขนาดเล็กหรือขนาดใหญ่เพียงใดจำเป็นต้องมีผู้นำทั้งสิ้น ทั้งนี้ วิไลวรรณศรีสงคราม (2557, น. 339) ได้อธิบายว่า ผู้นำจัดเป็นฟันเฟืองสำคัญของการประสบผลสำเร็จในงาน เหตุเพราะผู้นำมีความเกี่ยวข้อง และมีอิทธิพลกับบุคคลในสวนอื่น ๆ อยู่เสมอ ไม่ว่าจะเป็นผู้นำด้วยกัน หรือผู้ใต้บังคับบัญชาในสวนที่ตนเองต้องดูแลรับผิดชอบ หรือแม้แต่ผู้ร่วมงานระหว่างแผนกด้วยกัน ผู้นำในการขับเคลื่อนการดำเนินงานขององค์กรจึงต้องเป็นต้นแบบที่ดี มีความรับผิดชอบ และมีความมั่นคงทางอารมณ์

ในขณะเดียวกัน เดลมอนด์ เอส.คาร์ทไรท์ (Catwright) กล่าวว่า “บุคลิกภาพผู้นำของบุคคล” ประกอบด้วยระบบต่าง ๆ ได้แก่ 1) ปมของจิตสำนึกส่วนบุคคลที่ยึดความมีเหตุผล (Ego-Personal Unconscious-Complexes) 2) จิตสำนึกเกี่ยวกับบุคลิกภาพโดยรวม และบุคลิกภาพจากต้นแบบ (Collective Unconscious and its archetypes) 3) ทิศนคติ (Attitudes) 4) หน้าที่ความรับผิดชอบ (Functions) 5) ตัวตน (Self)

ภาพที่ 1 แผนภูมิแสดงการเคลื่อนที่ขององค์ประกอบหลักในบุคลิกภาพตามทฤษฎีของจุง. ปรับปรุงจาก Desmond S. Cartwright. *Introduction to Personality*. (Chicago: Rand McNally College, 1974, p.135)

ทฤษฎีบุคลิกภาพของลีโอนาร์ด วี กอร์ดอน (Gordon, 1963) สนใจที่จะศึกษาบุคลิกภาพผู้นำของบุคคลโดยสร้างพัฒนารูปแบบการวัดบุคลิกภาพขึ้นหลายชุด เช่นแบบทดสอบการวัดบุคลิกภาพ Gordon Personal Profile ช่วยในการทดสอบบุคลิกภาพผู้นำโดยพิจารณาองค์ประกอบทั้ง 4 ประการ ซึ่งเป็นลักษณะที่เห็นเด่นชัดในแต่ละบุคคลโดยมีองค์ประกอบดังนี้

1. ด้านการมีอำนาจ และอิทธิพล
2. ด้านความรับผิดชอบ
3. ด้านความมั่นคงทางอารมณ์
4. ด้านการเข้าสังคม

โดยองค์ประกอบทั้ง 4 นั้นเป็นอิสระจากกัน และเป็นลักษณะที่มีความหมายทางด้านจิตวิทยาซึ่งพบว่ามีค่าสำคัญมากในการประเมินค่าการปรับตัว และประสิทธิภาพของแต่ละบุคคลในสถานการณ์ด้านสังคม การศึกษา และอุตสาหกรรม

3. ความหมาย และความสำคัญของบุคลิกภาพผู้นำในฐานะนักนิเทศศาสตร์

นักนิเทศศาสตร์ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2542, น. 588) กำหนดความหมายนักนิเทศศาสตร์ไว้ว่า คือ ศาสตร์ว่าด้วยการสื่อสารมวลชน และการประชาสัมพันธ์หมายความว่า บุคคลที่ประกอบอาชีพด้านนี้ทั้งนักหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ นักข่าว นักโฆษณา นักประชาสัมพันธ์ บุคลากรที่ทำงานในสาขาวิชานี้ศาสตร์จึงเป็นวิชาชีพที่ใช้ศาสตร์ และศิลป์ที่เกี่ยวกับการสื่อสารและการสร้างความเข้าใจโดยนักนิเทศศาสตร์เป็นผู้กำหนดวัตถุประสงค์ เนื้อหา รูปแบบ ช่องทางการสื่อสาร และถ่ายทอดสารไปยังผู้รับสารจากข้อความที่ว่า “บุคลิกภาพผู้นำ” มีความสำคัญอย่างไรต่อบทบาท หน้าที่ และพฤติกรรมกรรมการแสดงออกซึ่งการทำงานในฐานะ “นักนิเทศศาสตร์”

อาจพิจารณาความจริงได้จากแนวคิดที่ว่า “นักนิเทศศาสตร์” ในภาพนิ่งนั้นจะต้องมีบุคลิกลักษณะสำคัญ ๆ ให้เหมาะสมกับอาชีพหลายประการ ได้แก่ ต้องมีภาวะผู้นำ คล่องแคล่ว กระฉับกระเฉง พุดเก่ง มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เพราะต้องติดต่อสื่อสารกับคนอื่น ๆ ต้องสร้างความสัมพันธ์อันดีกับคนทั่วไปโดยเฉพาะผู้ที่เป็นนักประชาสัมพันธ์ ถ้าเป็นนักโฆษณาก็ต้องเป็นคนช่างคิด ช่างสร้างสรรค์ หรือถ้าเป็นนักวิทยุก็ต้องพุดเก่ง พุดจาชัดถ้อยชัดคำ สำเนียงไม่แปร่ง หากใครเป็นนักข่าวก็ต้องมีบุคลิกของการสืบเสาะแสวงหาเรื่องราวต่าง ๆ อยู่เป็นนิจเป็นต้น สิ่งเหล่านี้คือ ภาพนิ่งที่บุคคลทั่วไปมองนักนิเทศศาสตร์และคาดหวังว่าจะจะมีบุคลิกลักษณะเช่นนั้น การที่นักนิเทศศาสตร์

จะประกอบอาชีพที่ต้องอยู่ในสังคมการที่จะดำเนินชีวิตให้ประสบความสำเร็จในฐานะผู้นำในงานอาชีพ หรือ “วิชาชีพนิเทศศาสตร์” ได้ นักนิเทศศาสตร์ต้องมีภาวะความเป็นผู้นำ และมี “บุคลิกภาพที่ดี” กระบวนการพัฒนาบุคลิกภาพผู้นำที่ดีจำเป็นต้องพัฒนาให้เกิดคุณลักษณะที่ดี (Good Characteristics) กับพัฒนาความรู้ความสามารถ (Competency) ซึ่งได้แก่การพัฒนาภาวะผู้นำ บุคลิกภาพด้านการแต่งกาย ด้านการพูด รวมทั้งการปรากฏตัวในที่สาธารณะ (สมศรี สุภมลินันท์, 2561, น. 115, น. 124-125) หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า อาชีพทางนิเทศศาสตร์เป็นอาชีพที่ต้องคบหาสมาคมกับคนกลุ่มต่าง ๆ อยู่ตลอดเวลาต้อง

พบปะกับคนระดับต่าง ๆ มากมาย ยิ่งคนหมู่มากความ แตกต่าง ก็ย่อมมากตามไปด้วย ดังนั้นการรู้จักวางตัวให้ถูกต้อง มีมารยาท และการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่เหมาะสมจึงเป็นเรื่องสำคัญมาก เพราะเป็นส่วนหนึ่งที่จะทำให้ให้นักนิเทศศาสตร์ได้รับความสำเร็จ ในงานอาชีพ

กระบวนการพัฒนาบุคลิกภาพผู้นำนักนิเทศศาสตร์จึงเป็น การพัฒนาบุคคลให้มีศักยภาพเป็นที่ยอมรับของบุคคลในสาขา อาชีพโดยใช้ความรู้ ความสามารถ และภาวะผู้นำในการปฏิบัติงาน และการติดต่อสื่อสาร สร้างความเข้าใจเพื่อมุ่งสู่เป้าหมาย ความสำเร็จของงาน และเป้าหมายขององค์กร การมีบุคลิกภาพ ผู้นำจะช่วยเสริมสร้างระบบการทำงานที่มีประสิทธิผล (Aligning) โดยสถานะผู้นำจะช่วยขับเคลื่อนให้การดำเนินงานไป ในทิศทางเดียวกันเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์เดียวกัน (พรทิพย์ อัยยิมพันธ์, 2547, น. 68)

โดยพื้นฐานทั่วไปแล้ว นักนิเทศศาสตร์ยังควรต้องรู้จัก มารยาท และการวางตัวในฐานะผู้นำให้เหมาะสมกับลักษณะงาน เฉพาะอาชีพอีกด้วย การพัฒนาบุคลิกภาพด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ อาชีพทางด้านนิเทศศาสตร์ โดยเฉพาะการ ประชาสัมพันธ์ที่สำคัญ ๆ ได้แก่ การพัฒนาบุคลิกภาพด้านการ แต่งกายในการปรากฏตัวต่อสาธารณะ และด้านการพูด การ สัมภาษณ์ การสนทนา การเสนอแนวคิดในทางวิชาการในฐานะ ผู้นำ เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะ เกี่ยวข้องโดยตรงต่องานการข่าว การวิทยุกระจายเสียง การวิทยุโทรทัศน์ และการประชาสัมพันธ์ เป็นสำคัญ ดังนั้นบุคคลเหล่านี้จึงต้องมีมารยาท และการวาง ตัวอย่างถูกต้อง เพื่อจะได้เป็นการสร้างภาพพจน์ที่ดีแก่ตัวเอง และหน่วยงานที่สังกัด (นภาพรณ อัจฉริยกุล, 2531, น. 138-139)

โดยสรุปแล้วอาจกล่าวได้ว่าการพัฒนาบุคลิกภาพผู้นำ เป็นปัจจัยหรือตัวแปรสำคัญโดยตรง ต่อวิชาชีพนักนิเทศศาสตร์ ทั้งยังจะต้องตระหนักในความจริง และความสำคัญว่าในปัจจุบัน อาชีพทางนิเทศศาสตร์มีความจำเป็น ต้องเข้าสังคม และปรากฏตัว ต่อสาธารณะ ซึ่งได้แก่ นักข่าว นักวิทยุ โทรทัศน์ และ นักประชาสัมพันธ์บุคคลเหล่านี้จะต้องรู้จักวางตัว และพัฒนา บุคลิกภาพให้ถูกต้องตามกาลเทศะเพื่อเป็นการสร้างภาพพจน์ที่ดี ทั้งแก่ตนเอง และองค์กรวิชาชีพแห่งตนอีกด้วย

3.1 การแบ่งบุคลิกภาพตามการเข้าสังคมของบุคคล

จุง (Jung, 1875-1961) แบ่งบุคลิกภาพของบุคคล ออกเป็น 2 ประเภท คือ

ประเภทที่ 1 แบบอินโทรเวิร์ท (Introvert) ได้แก่ พวก ที่ชอบเก็บตัวไม่ชอบเข้าสังคม มัก จะรู้สึกประหม่า และขาดความ มั่นใจหากอยู่ในสังคมคนหมู่มาก บุคคลที่มีลักษณะเช่นนี้จึง เหมาะสมที่จะทำงานประเภทที่ไม่ต้องเกี่ยวข้องกับบุคลากร ทำงานกับตัวเลขหรือกับเครื่องจักรกล และหากต้องอยู่ในสภาวะ การทำงานติดต่อกับกลุ่มคน คนหมู่มากมักจะทำขาดใจ มีทุกข์ กังวลใจ และทำงานได้ไม่ดี รวมทั้งมีผลงาน ต่ำกว่ามาตรฐาน ความสามารถของตน

ประเภทที่ 2 แบบเอ็กซ์โทรเวิร์ท (Extrovert) เป็นพวกที่ ชอบสังคมมีความสุขกับการที่อยู่ กับคนหมู่มาก สามารถปรับตัว ให้กับคน และสังคมได้ดี และรวดเร็ว จึงเหมาะสมที่จะทำงาน ในองค์กรที่จัดตั้งขึ้นเพื่อการบริหารหรือหน่วยงานของรัฐที่ต้อง ติดต่อกับประชาชนหรือมวลชน

3.2 การแบ่งบุคลิกภาพตามลักษณะการแก้ปัญหา ของบุคคล

แคเรน ฮอร์เนย์ (Keren Homey) อธิบายว่าบุคลิกภาพของ บุคคลเกิดจากความกังวลใจ และ ความขัดแย้งใจ อันเป็นผลจาก การที่คนเราเกิดปัญหาขึ้นในจิตใจ ดังนั้นเมื่อคนเรามีปัญหาที่จะ พยายามหาทางออกซึ่งการแก้ปัญหาานั้น ๆ ที่เกิดขึ้น ทั้งนี้ลักษณะ ของการแก้ไขปัญหาของบุคคลจะเป็นไปตามบุคลิกภาพ ของ บุคคลซึ่งอาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

ประเภทที่ 1 แบบมูฟวี่ง โทวอร์ด (Moving Toward) ได้แก่ พวกหาเพื่อน และพวกชอบ โอนอ่อนผ่อนตาม บุคคล ประเภทนี้จะมีพฤติกรรมที่ชอบเอาอกเอาใจผู้อื่น เพื่อที่จะให้ผู้อื่น ยอมรับตน และ เป็นเพื่อนตนจึงไม่พยายามที่จะขัดใจใคร บุคคล ประเภทนี้จะมีความรู้สึกสบายใจหากตนได้ช่วยทำให้ผู้อื่น สะดวกสบายจึงมีบุคลิกที่เหมาะสมที่จะทำงานด้านการให้บริการ และ ในเวลาที่ตนเองเกิดปัญหาก็มักจะวิ่งหาเพื่อน เพื่อให้เพื่อน ปลอบใจ หรือช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ให้ตน

ประเภทที่ 2 แบบมูฟวี่ง อะเกนส์ท (Moving Against) ได้แก่ พวกที่ชอบความก้าวร้าว รุนแรงชอบการต่อสู้ไม่ชอบพึ่งพา ผู้อื่น ไม่ไว้หน้าใคร และยึดถือตนเองเป็นใหญ่หากบุคคล

ประเภทนี้เกิด ปัญหาที่จะมีบุคลิกลักษณะที่พร้อมจะต่อสู้ไม่ยอมถอยหนี และใช้ความรุนแรงเป็นเครื่องตัดสินปัญหา

3.3 การแบ่งบุคลิกภาพตามระดับของสติปัญญา และการรับรู้ของบุคคล

พระพุทธเจ้า องค์พระศาสดาแห่งศาสนาพุทธ ได้ทรงจัดจำแนกบุคคลไว้ 4 ประเภท เปรียบเทียบได้กับดอกบัว 4 แบบ โดยตรัสว่า “คนเรามีการรับรู้ และมีสติปัญญาที่จะรับการอบรมสั่งสอนเป็น 4 ระดับ คือ

ประเภทที่ 1 แบบบอคิดัตถัญญ ได้แก่ บุคคลผู้ที่มีสติปัญญาระดับสูง สามารถเรียนรู้ และรับรู้ เรื่องราวสิ่งต่าง ๆ ได้ดีลึกซึ้ง และรวดเร็วเปรียบได้กับดอกบัวที่ชูก้านดอกอยู่เหนือน้ำ และพร้อมที่จะบานทันทีที่รับแสง

ประเภทที่ 2 แบบวิปจิตถัญญ ได้แก่ บุคคลที่มีสติปัญญาระดับปานกลาง หากได้รับการส่งเสริม และพัฒนาอย่างเต็มที่ก็จะเกิดการเรียนรู้ได้ดี เปรียบได้กับดอกบัวที่อยู่ริมน้ำ และพร้อมที่จะรับแสง และบานในวันรุ่งขึ้น

ประเภทที่ 3 แบบเนยยะ ได้แก่ บุคคลที่มีสติปัญญา ระดับต่ำแต่ก็ยังสามารถที่จะอบรม สอน และพัฒนาให้เกิดปัญญา และมีการเรียนรู้ได้บ้าง เปรียบได้กับดอกบัวที่ชูดอกอยู่ในน้ำ ที่จำเป็นต้องใช้เวลาสมควรที่จะรอการเจริญเติบโตให้ไหลพ้นน้ำเพื่อรับแสง และบานในวันต่อ ๆ มา

ประเภทที่ 4 ปทประมะ ได้แก่บุคคลที่ไร้สติปัญญาในการรับรู้ และเรียนรู้ แม้ว่าจะได้รับการอบรมสั่งสอน และส่งเสริมพัฒนามากเพียงใดก็ไม่เกิดประโยชน์ไม่เกิดเปลี่ยนแปลงเป็นการรับรู้ และเรียนรู้ใด ๆ ทั้งสิ้น เปรียบได้กับดอกบัวที่จมอยู่ในโคลนตมใต้น้ำยากที่จะไหลพ้นน้ำ คงเป็นแต่อาหารของปู ปลา และเต่า สัตว์น้ำทั้งสิ้น

4. บุคลิกภาพมีการพัฒนา และสามารถพัฒนาได้

จากที่ได้กล่าวมาทั้งหมดตามข้อ 3.1 และข้อ 3.2 จะเห็นได้ว่าบุคลิกภาพของบุคคลไม่ใช่สิ่ง หรือลักษณะที่เกิดขึ้นมาพร้อมกับการเกิดทารก เด็ก และผู้ใหญ่ หรือบุคคลเสียทั้งหมดเลยทีเดียว หากแต่ในความจริงเป็นสิ่งที่ย่อย ๆ มีการพัฒนาขึ้นมาอย่างเป็นกระบวนการ (Process) โดยมีสาเหตุ และปัจจัยหรือตัวแปรสำคัญ ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลิกภาพของบุคคลก็คือ

4.1 ศักยภาพที่มีมาแต่กำเนิด (Inborn Potentiality)

ศักยภาพที่มีมาแต่กำเนิดของบุคคล หมายถึง สิ่งหรือลักษณะที่ติดมากับทารกตั้งแต่เกิด โดยรับการถ่ายทอดลักษณะต่าง ๆ จากพ่อแม่ผ่านทางยีนส์ ซึ่งอาจมีลักษณะเด่น (Dominant) หรือลักษณะด้อย (Recessive) แล้วมีการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอนหรือกระบวนการโดยอิทธิพลต่าง ๆ ที่มีต่อทารกก่อนคลอด สิ่งหรือลักษณะเหล่านี้ของแต่ละบุคคลจัดได้ว่าเป็นตัวแปร (Variables) ที่แสดงออกซึ่งความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Difference) เป็นเบื้องต้นของบุคคลกับเงื่อนไข (Condition) ในการกำหนดทิศทาง และขอบเขตของการพัฒนาบุคลิกภาพ (Personality Development) ในเวลาต่อมาได้ระดับหนึ่ง เช่น พัฒนาการของรูปร่าง ลักษณะหน้าตา ผิวพรรณ สติปัญญา ระบบประสาท ลักษณะอารมณ์ และความมั่นคงทางจิตใจ ค่านิยมตลอดจนบุคลิกภาพ ท่าทาง และพฤติกรรมการแสดงออกของบุคคล เป็นต้น การพัฒนาบุคลิกภาพของบุคคลจะเป็นอย่างไร มีขั้นตอน กระบวนการ และได้รับอิทธิพล ความกดดันอะไรบ้างก็ย่อมแล้วแต่ปัจจัยอื่น ๆ อีกหลายประการ ซึ่งทารกคนหนึ่งอาจได้รับปัจจัยที่ดี และเหมาะสมในการพัฒนาการทางบุคลิกภาพจนสามารถพัฒนาบุคลิกภาพขึ้นมาเป็นผู้ใหญ่ที่มีสติปัญญาดี มีศักยภาพความสามารถ และมีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง ในขณะที่ทารกอีกคนหนึ่งสมองที่บ สติปัญญาด้อย ไม่มีศักยภาพความสามารถ และหรือมีสุขภาพที่ไม่สมบูรณ์อ่อนแอจำเป็นต้องพึ่งพาอาศัยพ่อแม่ และผู้อื่นตลอดเวลา ทั้งนี้ความแตกต่างของทารกทั้ง 2 คน ก็เนื่องจากการได้รับ ลักษณะของศักยภาพที่มีมาแต่กำเนิดเป็นลักษณะทางบวก หรือทางลบ และหรือลักษณะเด่น หรือแข็งแรง มีศักยภาพความสามารถสูง ลักษณะด้อย อ่อนแอ ไม่มีศักยภาพความสามารถต่ำ เป็นเหตุและปัจจัยสำคัญในการพัฒนาบุคลิกภาพแต่ละคนนั่นเอง ซึ่งอย่างน้อยก็จะต้องมีปัจจัยหรือส่วนประกอบสำคัญได้แก่ 1) การได้รับพันธุกรรมที่ดี (Good Heredity) 2) การมีหรือได้อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี (Good Environment) ทั้งด้าน สังคม และวัฒนธรรมที่ดี 3) การมีบุคลิกลักษณะเฉพาะตัวที่ดี (Good Characteristics) หรือผ่านกระบวนการ พัฒนาแล้ว 4) การมีโอกาสได้ประสบความสำเร็จ (Good Achievement) ในการแสดงบทบาทหน้าที่การงาน และชีวิตส่วนตัวจนเป็นที่ยอมรับใน

สังคม และมีเกียรติ อันนำมาซึ่งการมีชีวิตที่ดี (Good Life) มีความเป็นผู้นำตามปรัชญาแห่งการดำเนินชีวิตภายหลังจากกระบวนการพัฒนาการทางบุคลิกภาพของแต่ละบุคคลแล้วซึ่งเกิดจากสภาพสิ่งแวดล้อมของการเรียนรู้ในสังคม และวัฒนธรรมเพื่อมีพัฒนาการที่ดีซึ่งจะได้กล่าวต่อไป

ภาพที่ 2 องค์ประกอบสำคัญของบุคลิกภาพผู้นำในบุคคลปรับปรุงจาก การพัฒนาบุคลิกภาพในการประชาสัมพันธ์. โดย ปติวราดา ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา และคณะ 2562. (น. 153). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.

ดังนั้นนักจิตศาสตร์ที่มีทักษะความรู้ ความเฉลียวฉลาด มีภาวะความเป็นผู้นำตลอดจนมีการเรียนรู้ที่จะมีบทบาทในฐานะต่าง ๆ แห่งตนอย่างเหมาะสม ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเป็นสาเหตุปัจจัยหรือองค์ประกอบสำคัญในการหล่อหลอม และพัฒนาบุคลิกภาพของบุคคล ให้เป็นไปในรูปแบบที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้าง และพัฒนาบุคลิกภาพในทางบวก (Positives) ของบุคคลเป็นการเฉพาะรูปแบบ และลักษณะ (Characteristic) การพัฒนาบุคลิกภาพบุคคลสู่ความเป็นผู้นำอย่างเป็นระบบ (System) ภายใต้อิทธิพลของสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมทางสังคมสถาบัน และการเรียนรู้ที่พร้อมมูลที่จะเป็นตัวแปร (Variables) และปัจจัยที่จะนำไปสู่พัฒนาการอย่างเป็นกระบวนการ (Process) ในการพัฒนาบุคลิกภาพที่ดีที่เหมาะสมการมีบุคลิกภาพผู้นำอันพึงประสงค์ (Good Characteristic)

Personality) ของบุคคลภายใต้หลักการ และแนวคิดตามทฤษฎีว่าการพัฒนาบุคลิกภาพเป็นสิ่งหรือคุณลักษณะที่สามารถพัฒนาให้เกิดขึ้นได้ถ้าบุคคลนั้น ๆ เห็นในคุณค่าความสำคัญ และจิตใจที่มีความพร้อมแน่วแน่แก้ไข และการพัฒนาบุคลิกภาพที่ดี เป็นจุดหมายปลายทาง อันจะส่งผลเป็นคุณประโยชน์ แก่บุคคลโดยทั่วไป และเพื่อเสริมความเหมาะสมในการประกอบอาชีพ โดยเฉพาะนักนิเทศศาสตร์ซึ่งจำเป็นต้องเป็นผู้มีบุคลิกภาพที่ดี และเหมาะสมในความเป็นผู้นำเพื่อสร้างความมั่นใจ และความเชื่อมั่นแห่งตน (Self Confidence) ในทางบวก อันได้แก่คุณลักษณะทางกายที่ดี และเหมาะสม การมีความมุ่งมั่น ตั้งใจ และมีจิตใจดี ความเชื่อมั่นในตนเอง มีมารยาทที่งดงาม มีการแต่งกายที่ดีเหมาะกับกาลสมัย มีเสน่ห์ และبارมี มีรูปร่างที่สูงเพรียวสมส่วน และในภาพลักษณ์รวมแห่งบุคลิกภาพที่สง่างาม และเจิดจรัสซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับนักนิเทศศาสตร์ประการหนึ่งด้วย

4.2 ลักษณะของบุคลิกภาพอันพึงประสงค์

นักจิตวิทยาที่ชื่อ ดิงค์เมเยอร์ (Dinkmeyer) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับบุคลิกภาพครอบคลุมถึงสภาวะทุกอย่างอันประกอบขึ้นเป็นตัวบุคคลตั้งแต่สภาวะทางกาย อารมณ์ ทักษะ ความสนใจ ความผิตหวัง ลักษณะ ท่าทาง ความรู้สึก นิสัย ความสามารถทางปัญญา ความเป็นผู้นำตลอดจนความสำเร็จ บุคลิกภาพหมายรวมถึงสภาวะผู้นำที่บุคคลเป็นอยู่ทั้งในปัจจุบัน และที่หวังจะเป็นในอนาคตที่สำคัญก็คือบุคลิกภาพนั้นครอบคลุมถึงวิธีการที่บุคคลนั้นเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับบุคคลอื่นรวมทั้งการมีปฏิกริยาโต้ตอบหรือ "ปฏิสัมพันธ์" (Interaction) ที่ต้องเผชิญตัว อาจกล่าวได้ว่าการปรับปรุงข้อข้องใจที่เกิดขึ้นในทุกสถานการณ์ในชีวิตนับว่าเป็นส่วนหนึ่งของบุคลิกภาพ และเป็นความมุ่งหวังต้องการที่จะมีบุคลิกภาพที่ดี หรือ "บุคลิกภาพอันพึงประสงค์" เป็นที่ต้องการ และสอดคล้องตรงกันกับ ค่านิยมเกี่ยวกับบุคลิกภาพของสังคมซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญนำไปสู่ความสุขสมบูรณ์ และการประสบความสำเร็จในชีวิต (Achievement) ซึ่งในเรื่องนี้นักจิตวิทยาผู้มีชื่อเสียงได้อธิบายลักษณะของ บุคลิกภาพอันพึงประสงค์ไว้ดังต่อไปนี้ (วัชรวิ สุระคำ, 2525, น. 10-15, อ้างถึงใน รวิวงศ์ ศรีทองรุ่ง, 2539, น. 76-80)

4.2.1 คนที่มีสำนึกการแห่งตน (Self-Actualizing Person)

มาสโลว์ (Maslow) มีแนวคิดว่าคุณลักษณะของบุคคลมีพื้นฐานกำเนิดมาจากจิตใจของแต่ละคน โดยมีส่วนที่ได้รับการปรุงแต่งจากสิ่งแวดล้อมน้อยมากมนุษย์มีความต้องการเป็นขั้นเติมอยู่ 5 ประการ เมื่อบุคคลได้รับอย่างหนึ่งแล้ว อย่างที่สอง สาม สี่ ห้า จะเรียงลำดับเข้ามาตามความอยาก จนถึงขั้นที่ห้าเป็นขั้นสุดท้ายบุคคลจะเกิดความพอใจหรือเกิดเป็นความ "พอดี" ตามปรัชญาของมาสโลว์ก็คือ คนดีที่สังคมต้องการจะต้องเป็นคนที่มีบุคลิกภาพแห่งความพอดี (Adequate Personality) สามารถเข้าใจสภาพการณ์ตามความเป็นจริง เกี่ยวกับตนหรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า "มีสำนึกการแห่งตน" (Self-Actualizing Person or Self Realization)

4.2.2 คนที่เจริญด้วยวุฒิภาวะ (Mature Personality)

ตามปรัชญาของอลพอร์ต (Allport) คนดีหมายถึงคนที่เจริญด้วยวุฒิภาวะซึ่งมีลักษณะต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ (Allport, 1962, p. 132)

1. มีลักษณะการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ผู้อื่น คนที่เจริญด้วยวุฒิภาวะย่อมมีจิตใจห่วงใยต่อผู้อื่นมีใจกว้างต่อเหตุผล มองเห็นสวัสดิภาพของผู้อื่นมีความสำคัญเท่ากับสวัสดิภาพของตนเอง ความรู้สึกเช่นนี้ทำให้เกิดความร่วมมืออย่างจริงจังกับผู้อื่นในเรื่องความคิดเห็น และการทำงาน
2. มีลักษณะความสัมพันธ์อย่างอบอุ่นกับผู้อื่น สามารถที่จะใกล้ชิดสนิทสนม และรักผู้อื่นได้เห็นอกเห็นใจ เข้าใจ และทุกสิ่งกับผู้อื่นได้มากกว่าที่จะรู้สึกแบ่งแยก และเป็นศัตรูต่อผู้อื่นสามารถที่จะให้ความรักโดยไม่หวังสิ่งตอบแทนใด ๆ
3. มีลักษณะความมั่นคงในอารมณ์ ความมั่นคงในอารมณ์เกิดการที่ตนยอมรับตนเอง เกิดความเชื่อมั่นจนสามารถสู้ทนต่อแรงกดดันต่าง ๆ จากภายนอกได้หลีกเลี่ยงการแสดงอารมณ์ที่มากเกินไปเกินกว่าเหตุเกิดความน้อยเนื้อต่ำใจอันอาจเกิดขึ้น และสามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งต่าง ๆ ได้
4. มีลักษณะการมองตามความเป็นจริง การใช้ทักษะตลอดจนการแปลความหมายให้ตรง ในสภาพตามความเป็นจริง มีความเข้าใจสภาพต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพในการแสดงออกที่ดี และมีวิชา และทักษะในการแก้ไขปัญหา

สามารถรวบรวมพลังความสามารถทั้งหมดในตัวเพื่อการทำงานที่เหมาะสมจนประสบความสำเร็จได้ มีความเป็นตัวของตัวเอง ไม่คล้อยตามผู้อื่น และรู้จักพอใจในตัวเอง

5. มีลักษณะการรู้จักตนเอง เข้าใจตนเอง และมีอารมณ์ ซึ่งการรู้จัก และเข้าใจตนเองทำให้สามารถปรับอารมณ์ และหัวเราะกับตนเองในสถานการณ์ที่กำลังเผชิญอยู่

6. มีปรัชญาชีวิตแน่นอน มีความสามารถในการสั่งสมประสบการณ์จนสามารถรวบรวมเป็นแนวทางการครองชีวิตตนเองได้ มีการทำกิจกรรมทุกอย่าง อย่างมีเหตุผลอยู่กับร่องกับรอย ทำตามระบบค่านิยมได้เลือกสรรไว้สำหรับตนเอง

4.2.3 คนที่เที่ยบพร้อม (Fully Functioning Person)

คาร์ล โรเจอร์ส (Carl Rogers) ได้สร้างภาพคนที่มีบุคลิกลักษณะดี และมีประสิทธิภาพตามความหมายฐานะจิตแพทย์ หมายถึง บุคคลที่สามารถทำอะไรได้อย่างเต็มประสิทธิภาพความสามารถ มีความเป็นคนที่เที่ยบพร้อม คือมีความพร้อมจะทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพแห่งตน ซึ่งมีลักษณะประกอบด้วย

1. มีความพร้อมที่จะรับประสบการณ์ทุกด้าน หมายความว่า เป็นคนที่ไม่มีความชอบแก้ตัว (Defensive) แก่ต่างหรือปฏิเสธไม่ยอมรับสภาพการณ์ต่าง ๆ ที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงได้โดยเขาจะไม่สร้างอุปสรรคเพื่อปกป้องกีดกันตนเองจากสถานการณ์นั้น ๆ
2. มีความพร้อมที่จะมีชีวิตอยู่อย่างอิสระเสรี หมายถึง คนที่มีลักษณะการดำเนินชีวิตก้าวเดินไปข้างหน้าสามารถเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงในชีวิตตลอดเวลา ชีวิตเต็มไปด้วยประสบการณ์ไม่หยุดยั้งหรือใช้ชีวิตซ้ำ ๆ ซาก ๆ และไม่ยอมอยู่ภายใต้กรอบหรือการบังคับที่เคร่งครัด ๆ
3. มีความพร้อมที่จะเชื่อมั่นตนเองเสมอ หมายถึง คนที่มีลักษณะพร้อมที่จะทำในสิ่งที่ตนคิดว่าถูกต้อง และเห็นว่าการคิดนึกต่าง ๆ ของตนเองสามารถนำทางพฤติกรรมแห่งตนได้เป็นอย่างดี เชื่อมั่น และมีความรู้สึกที่จะนำพาชีวิตตนเองไปได้ด้วยดี และไม่ปล่อยให้ชีวิตดำเนินไปตามแรงกดดันของสิ่งแวดล้อม

4.2.4 คนที่มีบุคลิกภาพที่พอดี (Adequate Personality)

โดมบส์ และสไนกส์ (Combs and Snygg) ให้ความเห็นว่ามนุษย์ต่างจะเลือกกระแสนเพื่อแสวงหาค่านิยมของชีวิต และมีการปรับตัวให้เป็นคนที่มีคุณค่าบางคนต้องสู้ดิ้นรน และแสวงหาปัจจัยมากมายสำหรับคนที่มีบุคลิกภาพที่พอดี (Adequate Personality) ก็คือ คนที่มีลักษณะสามารถจัดการกับชีวิตของตนได้ ทุกด้านมองตนเองในทางที่ดี มีอิสระทางใจ และพร้อมที่จะยอมรับประสบการณ์ใหม่ ๆ ทั้งมีความกล้าที่จะดำเนินชีวิตอย่างเปิดเผย และตรงไปตรงมาโดยไม่หวาดหวั่นกลัวสิ่งใด ๆ ทั้งมีความกล้าที่จะดำเนินชีวิตอย่างเปิดเผย และตรงไปตรงมาโดยไม่หวาดหวั่นกลัวสิ่งใด ๆ จนเกินไป โดยสรุปแล้วคนที่มีบุคลิกภาพที่พอดีก็คือคนที่มีความเป็นผู้นำ มีความมั่นใจในตนเอง ไม่หวั่นเกรงกลัวอำนาจใด ๆ เชื่อมมั่นในความดีงามของตนเอง สามารถปรับแนวความคิดของตนเข้ากับแนวความคิดของผู้อื่นได้ บุคลิกลักษณะที่มีความพอดีสามารถจำแนกได้ 3 ลักษณะ คือ (Combs, & Snygg, 1959, p. 157)

1. มีการเห็นความดีงามในตนเอง การมองเห็นตนเองว่ามีอะไรดีนั้นนับเป็นปัจจัยสร้างให้คนมีความเชื่อมั่นในตนเองเรื่อย ๆ จนกระทั่งเกิดการพัฒนาไปเป็นคนมีบุคลิกภาพที่พอดีมีการมองเห็นว่า "ตนเป็นคนพอ" นับเป็นเสมือนขุมทรัพย์ที่เป็นสมบัติประจำตัว เป็นปัจจัยพื้นฐานที่แข็งแกร่งสามารถเผชิญหน้าเหตุการณ์ในชีวิตได้ กับความล้มเหลวหรือความผิดหวังใด ๆ ในชีวิตก็สามารถยิ้มสู้ และยอมรับได้อย่างสบายไม่เดือดร้อนทั้งนำเอาความล้มเหลวมาเป็นประสบการณ์สำหรับตนเองจัดการกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้ด้วยความมั่นใจ และมีประสิทธิภาพ ซึ่งการมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการครองชีวิตนั้นย่อมหมายถึง การมีศักดิ์ศรี การปรับได้ การตระหนักรู้ว่าตนของตนเป็นคนมีคุณค่า และตนเข้าใจอย่างถูกต้องตามความเป็นจริง

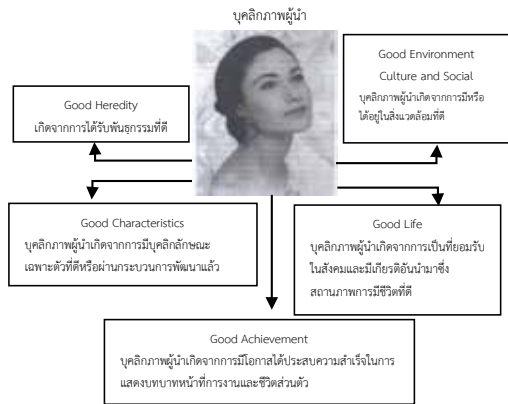
2. มีการยอมรับ และสามารถปรับแนวความคิดของตนให้เข้ากับสังคมแวดล้อม หมายถึงการยอมรับเอาประสบการณ์ใด ๆ ดังนั้น บุคคลจึงควรมีการปรับให้เข้ากับแนวคิด และทำที่ตนเอง ขณะเดียวกันก็พร้อมที่จะศึกษา และพิจารณาข้อเท็จจริงต่าง ๆ ด้วยตนเองทั้งมีการพิจารณาประสบการณ์นั้น ด้วยความรอบคอบ สุขุม และมีเหตุผล

3. มีการเป็นคนพอ และรู้จักสร้างเอกลักษณ์ให้กับตนเองเหมือนคนหมู่มาก หมายถึง ทุกคนมีความจำเป็นที่ต้องดำรงชีวิตอยู่ในสังคม ดังนั้น บุคคลจึงควรมีการปรับตัวให้เข้ากับคนในสังคมได้อย่างเป็นสุข มีความรู้สึกเห็นใจเพื่อนร่วมโลก ลักษณะมีการเป็นคนพอจึงจำเป็นต้องทำตนเองให้มีความรู้สึกเช่นเดียวกับมนุษย์คนอื่น ๆ โดยคิดที่จะมีความรับผิดชอบต่อสังคม และโลกร่วมกันเสมอ

อาจสรุปได้ว่า บุคลิกภาพที่พึงประสงค์ของนักจิตวิทยาและนักการศึกษาหลายท่านมักจะเป็นผู้ที่มี จิตใจเปี่ยมไปด้วยคุณธรรม มีความเข้าใจในตนเอง ยอมรับตนเอง และยอมรับผู้อื่น สามารถปรับตัวได้ในสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมีประสิทธิภาพในการดำเนินการแก้ไขปัญหา และสร้างสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในทุกระดับชั้นอย่างมีความสุข

4.3 กระบวนการปรับปรุง และสร้างเสริมพัฒนาบุคลิกภาพผู้ นำอย่าง เป็นระบบ

บุคลิกภาพผู้นำที่ดีหรือพึงประสงค์เป็นปัจจัยสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จพฤติกรรมมนุษย์ เมื่อกล่าวถึงบุคลิกภาพที่ดีมักจะกล่าวถึงเฉพาะลักษณะพฤติกรรมที่เป็นท่าทางการเคลื่อนไหวท่วงทิวาจา และกิริยามารยาทของบุคคลซึ่งเป็นเพียงส่วนหนึ่งของบุคลิกภาพ การพิจารณาทางบุคลิกภาพจึงต้องให้ครอบคลุมถึงบุคลิกภาพในส่วนที่เกี่ยวกับจิตใจด้วยบุคลิกภาพในส่วนที่เกี่ยวข้องกับจิตใจเป็นเพียงนามธรรม (Abstract) ที่แฝงอยู่ภายใต้พฤติกรรมของแต่ละบุคคลที่มีผลมาจากแรงขับ (Drive) ซึ่งรวมกันเป็นระบบอยู่ภายใน และมีคุณลักษณะพิเศษเฉพาะ (Specific Characteristics) ซึ่งมีเป็นจำนวนมาก และแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล ทั้งไม่จำเป็นเลยที่บุคคลใด ๆ จะพยายามปรับปรุง และสร้างเสริมพัฒนาการบุคลิกภาพที่ดีหรือพึงประสงค์ให้ครบทุกลักษณะ หากแต่มีความเข้าใจ และตระหนักในหลักการ และพฤติกรรมแห่งตน ทั้งมีความจริงใจ และ และศรัทธา ยอมรับในบุคคลที่มีบุคลิกภาพที่ดีหรือพึงประสงค์ตามปทัสฐานทางวัฒนธรรมของสังคม (Social Cultural Norms) เป็นทัศนคติ (Attitude) ที่ถูกต้องแห่งตนก็แล้วกัน

ภาพที่ 3 Personality of Leadership. ปรับปรุงจาก การพัฒนาบุคลิกภาพในการประชาสัมพันธ์. โดย ปติวิรัต ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา. (2562). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.

กระบวนการค้น (Paradigm) ในการพัฒนาบุคลิกภาพผู้นำในส่วนที่เป็น Output อาจวิเคราะห์แนวปฏิบัติได้ดังนี้

1. สังเกต (Observation) บทบาท และพฤติกรรมของผู้นำ ตัวอย่างบุคลิกภาพที่ดี
2. ศึกษา และเรียนรู้จากตำรา, ค้นคว้า แสวงหาจากผลการศึกษาวิจัย (Research Methodology) และทฤษฎีบุคลิกภาพต่าง ๆ เพื่อสรุปแนวคิดแนวทางเชิงปฏิบัติจริง (Real Practices)
3. ลงมือปฏิบัติอย่างเป็นระบบ โดยอาศัยทฤษฎี แนวคิด และข้อสรุปการค้นพบ (Discovery) ที่เป็นผลจากกระบวนการค้น การพัฒนาบุคลิกภาพผู้นำข้างต้น
4. การวัดผลสัมฤทธิ์ของการฝึกพัฒนาบุคลิกภาพผู้นำ
5. สรุปผล (Conclusion) การประเมิน (Evaluation) การพัฒนาบุคลิกภาพผู้นำ
6. ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง และพัฒนาบุคลิกภาพในส่วนนี้ให้ดียิ่งขึ้น

องค์ประกอบ / บัณฑิตตัวแปรอิสระ (IV)	INPUT รูปแบบตัวแปรตาม (D.U.)	กระบวนการปรับปรุงและสร้างเสริมพัฒนาการบุคคลิกภาพผู้เข้าข่ายเป็นระบบ	ขั้นตอนการปรับปรุงและสร้างเสริมพัฒนาการ	ขั้นตอนการวัดผล	OUTPUT บุคคลิกภาพผู้เข้าที่ หรือ สิ่งประสงค์
พ่อ-แม่	ลักษณะทางพันธุกรรม พื้นฐานบุคลิกภาพ ตัวแบบ ความรัก ความอบอุ่น การเลี้ยงดู ความคาดหวังโลกทัศน์	3.1 การศึกษา วิจัยถึง ความหมาย คุณค่า เทคนิค วิธีการผลิต และผลสะท้อนของกระบวนการ ปรับปรุง	4.1 กำหนดทัศนคติในการลงมือปฏิบัติ เพื่อกระบวนการปรับปรุง และสร้างเสริมพัฒนาการในชั้นที่ 4 แล้ว	5.1 ติดตามผลพฤติกรรม และ บุคลิกภาพที่ปรับปรุง และสร้างเสริมโดยกระบวนการในชั้นที่ 4 แล้ว 5.2 ทำการวัดผล (Measurement) บุคลิกภาพที่เปลี่ยนแปลง พัฒนาเพื่อการพิสูจน์โดย 5.2.1 ตนเอง 5.2.2 ถูกที่หนึ่ง มีศรัทธา 5.2.3 สังคม 5.3 ทำการประเมินผล (Evaluating) จากข้อสรุปแล้วในข้อ 4 และข้อ 5.1-5.2 และโดยการประเมินค่าจากการแสดงออกซึ่งบุคลิกภาพ และพฤติกรรมที่พัฒนา สร้างเสริมแล้วโดยการปฏิบัติจริงให้สถานการณ์ด้วยการเข้าสมาคม และในสังคมเพื่อการรับรอง	1. มีภาวะความเป็นผู้นำ (Leadership) และมีสิทธิ์ (Charming) 2. มีบุคลิกลักษณะที่ดี และมีมารยาทงดงาม 3. มีสติปัญญาเฉลียวฉลาด (IQ) และความมั่นคงทางอารมณ์ (E.O.) 4. มีสมาธิความเชื่อมั่นในตนเอง (Self Confidence) 5. มีความวิริยะ อุตสาหะ พยายามสูง อุตุนและอดกลั้น 6. มีระเบียบวินัย และตรงต่อเวลา 7. มีศรัทธา ปรารถนา และรักความดีด้วยใจเต็มหัวใจ 8. มีจิตใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และมีเมตตากรุณาแก่เพื่อนมนุษย์และสัตว์ 9. มีความรู้ และทักษะสามารถในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่าบุคคล สังคม และวิทยาการความรู้ได้ 10. มีสุขภาพอนามัย สมบูรณ์ แข็งแรงทั้งทางกายและจิตใจ 11. มีการแต่กายดีพอเหมาะมีฐานะ และกาลสมัย 12. มีจิตใจกล้าหาญ กล้าเผชิญภาวะวิกฤติ และเหตุการณ์ภัย และยอมรับการเปลี่ยนแปลงได้ 13. มีความซื่อสัตย์ สุจริต สุขุมรอบคอบ และละเอียดถี่ถ้วน
ครอบครัว	ความนึกคิด การตัดสินใจ การแก้ปัญหา และสติปัญญา ความรู้สึกโลกทัศน์	3.2 ศึกษา และพิจารณาการสร้างเสริมบุคลิกภาพอย่างเป็นระบบ	4.2 วางแผน และสร้างตารางปรับปรุงและสร้างเสริมพัฒนา	5.2.1 ตนเอง 5.2.2 ถูกที่หนึ่ง มีศรัทธา 5.2.3 สังคม 5.3 ทำการประเมินผล (Evaluating) จากข้อสรุปแล้วในข้อ 4 และข้อ 5.1-5.2 และโดยการประเมินค่าจากการแสดงออกซึ่งบุคลิกภาพ และพฤติกรรมที่พัฒนา	1. มีภาวะความเป็นผู้นำ (Leadership) และมีสิทธิ์ (Charming) 2. มีบุคลิกลักษณะที่ดี และมีมารยาทงดงาม 3. มีสติปัญญาเฉลียวฉลาด (IQ) และความมั่นคงทางอารมณ์ (E.O.) 4. มีสมาธิความเชื่อมั่นในตนเอง (Self Confidence) 5. มีความวิริยะ อุตสาหะ พยายามสูง อุตุนและอดกลั้น 6. มีระเบียบวินัย และตรงต่อเวลา 7. มีศรัทธา ปรารถนา และรักความดีด้วยใจเต็มหัวใจ 8. มีจิตใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และมีเมตตากรุณาแก่เพื่อนมนุษย์และสัตว์ 9. มีความรู้ และทักษะสามารถในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่าบุคคล สังคม และวิทยาการความรู้ได้ 10. มีสุขภาพอนามัย สมบูรณ์ แข็งแรงทั้งทางกายและจิตใจ 11. มีการแต่กายดีพอเหมาะมีฐานะ และกาลสมัย 12. มีจิตใจกล้าหาญ กล้าเผชิญภาวะวิกฤติ และเหตุการณ์ภัย และยอมรับการเปลี่ยนแปลงได้ 13. มีความซื่อสัตย์ สุจริต สุขุมรอบคอบ และละเอียดถี่ถ้วน
โรงเรียน-สถาบันการศึกษา	สติปัญญา การศึกษา ความสามารถทักษะ ทัศนคติ ค่านิยม อาชีพ สังคมเพื่อนร่วมวัยเดียวกันและต่างวัน	3.3 ศึกษา สังเกต บุคลิกภาพและพฤติกรรมของบุคคล (Cultural Norm)	4.3 ลงมือฝึกทักษะปฏิบัติที่จะบุคลิกภาพจากยังไม่หายาก	5.2.1 ตนเอง 5.2.2 ถูกที่หนึ่ง มีศรัทธา 5.2.3 สังคม 5.3 ทำการประเมินผล (Evaluating) จากข้อสรุปแล้วในข้อ 4 และข้อ 5.1-5.2 และโดยการประเมินค่าจากการแสดงออกซึ่งบุคลิกภาพ และพฤติกรรมที่พัฒนา	1. มีภาวะความเป็นผู้นำ (Leadership) และมีสิทธิ์ (Charming) 2. มีบุคลิกลักษณะที่ดี และมีมารยาทงดงาม 3. มีสติปัญญาเฉลียวฉลาด (IQ) และความมั่นคงทางอารมณ์ (E.O.) 4. มีสมาธิความเชื่อมั่นในตนเอง (Self Confidence) 5. มีความวิริยะ อุตสาหะ พยายามสูง อุตุนและอดกลั้น 6. มีระเบียบวินัย และตรงต่อเวลา 7. มีศรัทธา ปรารถนา และรักความดีด้วยใจเต็มหัวใจ 8. มีจิตใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และมีเมตตากรุณาแก่เพื่อนมนุษย์และสัตว์ 9. มีความรู้ และทักษะสามารถในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่าบุคคล สังคม และวิทยาการความรู้ได้ 10. มีสุขภาพอนามัย สมบูรณ์ แข็งแรงทั้งทางกายและจิตใจ 11. มีการแต่กายดีพอเหมาะมีฐานะ และกาลสมัย 12. มีจิตใจกล้าหาญ กล้าเผชิญภาวะวิกฤติ และเหตุการณ์ภัย และยอมรับการเปลี่ยนแปลงได้ 13. มีความซื่อสัตย์ สุจริต สุขุมรอบคอบ และละเอียดถี่ถ้วน
สังคมและชุมชน	ปทัศฐาน (Norm) บุคลิกภาพ การยอมรับ เกียรติ ความไว้วางใจ การเสียสละ อดทน คุณธรรม	3.4 ศึกษา บุคลิกภาพ และพฤติกรรมของตนเอง	4.4 ทดสอบการเปลี่ยนแปลง	5.2.1 ตนเอง 5.2.2 ถูกที่หนึ่ง มีศรัทธา 5.2.3 สังคม 5.3 ทำการประเมินผล (Evaluating) จากข้อสรุปแล้วในข้อ 4 และข้อ 5.1-5.2 และโดยการประเมินค่าจากการแสดงออกซึ่งบุคลิกภาพ และพฤติกรรมที่พัฒนา	1. มีภาวะความเป็นผู้นำ (Leadership) และมีสิทธิ์ (Charming) 2. มีบุคลิกลักษณะที่ดี และมีมารยาทงดงาม 3. มีสติปัญญาเฉลียวฉลาด (IQ) และความมั่นคงทางอารมณ์ (E.O.) 4. มีสมาธิความเชื่อมั่นในตนเอง (Self Confidence) 5. มีความวิริยะ อุตสาหะ พยายามสูง อุตุนและอดกลั้น 6. มีระเบียบวินัย และตรงต่อเวลา 7. มีศรัทธา ปรารถนา และรักความดีด้วยใจเต็มหัวใจ 8. มีจิตใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และมีเมตตากรุณาแก่เพื่อนมนุษย์และสัตว์ 9. มีความรู้ และทักษะสามารถในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่าบุคคล สังคม และวิทยาการความรู้ได้ 10. มีสุขภาพอนามัย สมบูรณ์ แข็งแรงทั้งทางกายและจิตใจ 11. มีการแต่กายดีพอเหมาะมีฐานะ และกาลสมัย 12. มีจิตใจกล้าหาญ กล้าเผชิญภาวะวิกฤติ และเหตุการณ์ภัย และยอมรับการเปลี่ยนแปลงได้ 13. มีความซื่อสัตย์ สุจริต สุขุมรอบคอบ และละเอียดถี่ถ้วน
สื่อมวลชน	รูปแบบวัฒนธรรมของบุคลิกภาพโลกทัศน์ที่หลากหลายก้าวไกล การศึกษา ทักษะ การเลือก การตัดสินใจ	3.5 ศึกษา บุคลิกภาพของตนเอง	4.5 ขอบให้บุคคลอื่น ๆ ตีพิมพ์ และให้คำแนะนำ	5.2.1 ตนเอง 5.2.2 ถูกที่หนึ่ง มีศรัทธา 5.2.3 สังคม 5.3 ทำการประเมินผล (Evaluating) จากข้อสรุปแล้วในข้อ 4 และข้อ 5.1-5.2 และโดยการประเมินค่าจากการแสดงออกซึ่งบุคลิกภาพ และพฤติกรรมที่พัฒนา	1. มีภาวะความเป็นผู้นำ (Leadership) และมีสิทธิ์ (Charming) 2. มีบุคลิกลักษณะที่ดี และมีมารยาทงดงาม 3. มีสติปัญญาเฉลียวฉลาด (IQ) และความมั่นคงทางอารมณ์ (E.O.) 4. มีสมาธิความเชื่อมั่นในตนเอง (Self Confidence) 5. มีความวิริยะ อุตสาหะ พยายามสูง อุตุนและอดกลั้น 6. มีระเบียบวินัย และตรงต่อเวลา 7. มีศรัทธา ปรารถนา และรักความดีด้วยใจเต็มหัวใจ 8. มีจิตใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และมีเมตตากรุณาแก่เพื่อนมนุษย์และสัตว์ 9. มีความรู้ และทักษะสามารถในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่าบุคคล สังคม และวิทยาการความรู้ได้ 10. มีสุขภาพอนามัย สมบูรณ์ แข็งแรงทั้งทางกายและจิตใจ 11. มีการแต่กายดีพอเหมาะมีฐานะ และกาลสมัย 12. มีจิตใจกล้าหาญ กล้าเผชิญภาวะวิกฤติ และเหตุการณ์ภัย และยอมรับการเปลี่ยนแปลงได้ 13. มีความซื่อสัตย์ สุจริต สุขุมรอบคอบ และละเอียดถี่ถ้วน
สถาบันอาชีพ และ การทำงาน	วิชาชีพ ความรู้ ทักษะ การปฏิบัติงาน การปกครองบังคับบัญชา การบริหารคน และงาน การปฏิบัติตน การตัดสินใจ เกียรติยศชื่อเสียง ความสำเร็จ	3.6 ศึกษา บุคลิกภาพ และพฤติกรรมของตนเอง	4.6 วัดผล และประเมินผลการฝึกปฏิบัติโดยรวม/สรุปผล	5.2.1 ตนเอง 5.2.2 ถูกที่หนึ่ง มีศรัทธา 5.2.3 สังคม 5.3 ทำการประเมินผล (Evaluating) จากข้อสรุปแล้วในข้อ 4 และข้อ 5.1-5.2 และโดยการประเมินค่าจากการแสดงออกซึ่งบุคลิกภาพ และพฤติกรรมที่พัฒนา	1. มีภาวะความเป็นผู้นำ (Leadership) และมีสิทธิ์ (Charming) 2. มีบุคลิกลักษณะที่ดี และมีมารยาทงดงาม 3. มีสติปัญญาเฉลียวฉลาด (IQ) และความมั่นคงทางอารมณ์ (E.O.) 4. มีสมาธิความเชื่อมั่นในตนเอง (Self Confidence) 5. มีความวิริยะ อุตสาหะ พยายามสูง อุตุนและอดกลั้น 6. มีระเบียบวินัย และตรงต่อเวลา 7. มีศรัทธา ปรารถนา และรักความดีด้วยใจเต็มหัวใจ 8. มีจิตใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และมีเมตตากรุณาแก่เพื่อนมนุษย์และสัตว์ 9. มีความรู้ และทักษะสามารถในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่าบุคคล สังคม และวิทยาการความรู้ได้ 10. มีสุขภาพอนามัย สมบูรณ์ แข็งแรงทั้งทางกายและจิตใจ 11. มีการแต่กายดีพอเหมาะมีฐานะ และกาลสมัย 12. มีจิตใจกล้าหาญ กล้าเผชิญภาวะวิกฤติ และเหตุการณ์ภัย และยอมรับการเปลี่ยนแปลงได้ 13. มีความซื่อสัตย์ สุจริต สุขุมรอบคอบ และละเอียดถี่ถ้วน

องค์ประกอบ / บัณฑิตตัวแปรอิสระ (N)	กระบวนการปรับปรุงและสร้างเสริมพัฒนาการบุคลิกภาพผู้ใช้อย่างเป็นระบบ			
	INPUT รูปแบบตัวแปรตาม (D.U.)	ขั้นตอนการวิเคราะห์	ขั้นตอนการฝึกปฏิบัติ	ขั้นการประเมินผล
เพื่อน และมิตรสหาย	<ul style="list-style-type: none"> - ความเป็นมิตร ความรัก ความอบอุ่น ความมั่นคงทางใจ แบบอย่างการตัดสินใจ ความสำเร็จหรือล้มเหลว 	3.5.1 External Criticism (การวิเคราะห์ภายนอก) 3.5.2 Internal Criticism (การวิเคราะห์ภายใน) 3.6 ขอและรับการวิจารณ์แนะนำจากญาติสนิท-มิตรสหาย เกี่ยวกับบุคลิกภาพที่ดีและสิ่งบกพร่องควรแก้ไขปรับปรุง	4.7 ฝึกปฏิบัติในบุคลิกภาพอื่น ๆ ต่อไป 4.8 ดำเนินการตามขั้นตอนที่ 4.3-4.6 พร้อมทั้งสังเกตการเปลี่ยนแปลง	OUTPUT บุคลิกภาพผู้ให้ที่ดี หรือ พี่งประสงค์ 14. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และเข้าสังคมในสังคมได้ดี 15. มีสุขหรือเครียดในจิตใจ อารมณ์ขัน และมองโลกในแง่ดี 16. มีความรู้จรรยา และรู้จักตนเอง 17. มีความได้ในความดี รู้คุณค่า และเคารพตนเอง 18. มีความยุติธรรม และมีน้ำใจเป็นนักกีฬา 19. มีความสามัคคีในพฤติกรรมทางเพศ และการมีเพศสัมพันธ์ 20. มีจิตใจ และพฤติกรรมสอดคล้องกับวิถีฐานสากล (International Norms) ตามแนวคิดของสหประชาชาติโดยผ่าน UNESCO ประกอบด้วย 20.1 Intelligence and Wisdom 20.2 International Understanding 20.3 Peaceful Co-existence 20.4 Diplomacy Problem Solving
คู่ครอง/ครอบครัว	<ul style="list-style-type: none"> - ความรัก ความอบอุ่น ความสุข กำลังใจ ความเพียรพยายาม การสร้าง และรับผิดชอบครอบครัว ความสำเร็จ ความมีเกียรติ และการยอมรับ-ศรัทธา 	3.6 ขอและรับการวิจารณ์แนะนำจากญาติสนิท-มิตรสหาย เกี่ยวกับบุคลิกภาพที่ดีและสิ่งบกพร่องควรแก้ไขปรับปรุง		
ศาสนา และวิถีชีวิต	<ul style="list-style-type: none"> - ที่พึ่ง ทางใจ ความสงบ ความศรัทธา รับผิดชอบ ทางออก การแก้ปัญหา เพื่อแม่ 	3.7 สรุปและประมวลบุคลิกภาพของตนเอง 3.7.1 บุคลิกภาพที่ดีบุคลิกภาพที่ควรปรับปรุง และสร้างเสริมพัฒนา		
ต่างประเทศ และโลกยุคโลกาภิวัตน์	<ul style="list-style-type: none"> - การศึกษา เทคโนโลยี วัฒนธรรม ค่านิยม แนวคิดและหลักการ โลกทัศน์ใหม่ๆ ที่กว้างไกล แบบอย่างของบุคลิกภาพที่แตกต่าง 			

จากแนวคิด และรายละเอียดเกี่ยวกับการศึกษาเชิงวิเคราะห์ในองค์ประกอบ และปัจจัยการเกิด และการพัฒนาบุคลิกภาพอย่างเป็นระบบ และกระบวนการทำให้เราเข้าใจในเมืองต้นว่า “บุคลิกภาพเป็นปัจจัยสำคัญที่จะนำไปสู่ความรู้ ความเข้าใจ และการมีประสบการณ์เกี่ยวกับธรรมชาติ และพฤติกรรมของมนุษย์”

การพัฒนาบุคลิกภาพผู้นำโดยนักนิเทศศาสตร์เริ่มจากการพัฒนาคุณลักษณะส่วนบุคคลที่ว่าเป็นรากฐานสำคัญต่อความสำเร็จของผู้นำดังนี้

1. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มีพลังขับเคลื่อนให้เกิดความสำเร็จสูง และมีวิสัยทัศน์กว้างไกล
 2. มีภาวะความเป็นผู้นำ สามารถสร้างแรงจูงใจ และใช้เพื่อชี้นำผู้อื่น
 3. มีสติปัญญาเฉลียวฉลาด ในการคิดวิเคราะห์ความหมาย และใช้ปัญญาในการปฏิบัติงาน
 4. มีความรู้ และทักษะวิชาชีพที่ใช้ในการปฏิบัติงาน
 5. มีความเชื่อมั่นในตนเอง และมุ่งมั่นต่อผลสำเร็จของการปฏิบัติงาน
 6. มีความรับผิดชอบข้อสัตย์ต่อตนเอง และผู้อื่น
- การพัฒนาบุคลิกภาพผู้นำของนักนิเทศศาสตร์เป็นกระบวนการพัฒนาบุคคลที่สำคัญที่จะทำให้นักนิเทศศาสตร์ประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิต การปฏิบัติงานวิชาชีพ และการดำรงตนในสังคมอย่างสง่างาม

ดังนั้นการพัฒนาบุคลิกภาพผู้นำนักนิเทศศาสตร์กับการพัฒนางานเพื่อเป้าหมายแห่งความสำเร็จในวิชาชีพจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาควบคู่กัน ซึ่งแต่ละคนต่างมีสิ่งที่เก็บกดอยู่ในจิตใจ ซึ่งเป็น “บุคลิกภาพที่แอบแฝง” ดังนั้น “บุคลิกภาพที่เปิดเผย” จึงเป็นบุคลิกภาพที่ได้เห็น และเข้าใจกัน จึงอาจเป็นปัจจัยก่อให้เกิดความขัดแย้งขึ้นได้ในองค์กร สถาบันชุมชน หรือสังคมโดยรวม ดังนั้นจึงควรพัฒนาให้บุคคลในองค์กรหรือสังคมเป็นผู้มีบุคลิกลักษณะ” หรือบุคลิกภาพที่เปิดเผย และ จริใจต่อกันกับบุคคลหรือกลุ่มบุคคลอื่น” โดยการจงใจหรือเฝ้าให้ทุก ๆ คนได้เห็นความสำคัญ และมีการ พัฒนาด้านการเข้าใจในตนเอง กล้าเผชิญกับความเป็นจริงในสภาพที่ตนเป็นอยู่ก็จะทำให้นักวิชาการในองค์กร สถาบัน ชุมชน และสังคมมีความจริงใจ และยอมรับในบุคลิกภาพผู้นำและบทบาทของกัน และกันมากขึ้น ซึ่ง “กระบวนการปรับปรุง และสร้าง

เสริมพัฒนาการบุคลิกภาพอย่างเป็นระบบ” จะช่วยบุคคลทุกคนที่ตระหนักใน ความสำคัญ และมุ่งหมายจะประสบความสำเร็จในชีวิตและการทำงานได้

บทสรุป

กระบวนการฝึกปฏิบัติจะบรรลุวัตถุประสงค์ และมีประสิทธิภาพ (Validity and Effectiveness) ได้อย่างจริงจัง ความผ่านการฝึกฝนโดยผู้เชี่ยวชาญจากโรงเรียน วิทยาลัย มหาวิทยาลัย สถาบันหรือองค์กรวิชาชีพสาขาด้านการพัฒนาบุคลิกภาพวิชาชีพเฉพาะ

สำหรับกระบวนการปรับปรุง และสร้างเสริมพัฒนาการบุคลิกภาพผู้นำอย่างเป็นระบบจะประกอบไปด้วยกระบวนการ (Process) 6 ชั้น มีแนวคิด (Idea & Concepts) และรายละเอียด (Details) ชั้นที่ 1 องค์ประกอบ และปัจจัยต่าง ๆ ทั้งที่เป็น Independence Variables และ Dependence Variables ชั้นที่ 2 รูปแบบตัวแปร Input เพื่อนำไปสู่หัวใจของกระบวนการในชั้นที่ 3 การวิเคราะห์ ชั้นที่ 4 ขั้นตอนการฝึกปฏิบัติการ และชั้นที่ 5 ขั้นตอนประเมินผลพฤติกรรมบุคลิกภาพ ชั้นสุดท้าย ชั้นที่ 6 Output คือ “บุคลิกภาพที่ดีหรือพึงประสงค์” เป็นบุคลิกภาพที่ผ่านการพัฒนาปรับปรุงแก้ไข และสร้างเสริมบุคลิกภาพอย่างเป็นระบบแล้วเป็น 20 ลักษณะ ของบุคลิกภาพที่ดีหรือพึงประสงค์

การพัฒนาบุคลิกภาพผู้นำนักนิเทศศาสตร์เป็นกระบวนการเรียนรู้ทั้งศาสตร์ และศิลป์ ซึ่งส่วนใหญ่จะต้องมีการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมอย่างหนึ่งอย่างใดในที่สาธารณะ (Public Area) หรือต่อหน้าสาธารณชนในบทบาท (Roles) ต่าง ๆ กัน เช่น การเป็นนักข่าว นักประชาสัมพันธ์ นักวิทยุกระจายเสียง นักวิทยุโทรทัศน์ พิธีกร และผู้ดำเนินรายการเวที การประชุม การสัมมนา หรือผ่านเครื่องมือ และช่องทางนำสาร หรือการสื่อสาร ดังนั้น “การมีบุคลิกภาพ” ด้านการแต่งกายดี การมีมารยาทที่ดี แลงงดงาม การพูด และการ ใช้ภาษาที่ดีเหมาะสม และถูกต้อง มีศาสตร์-ศิลป์ และเทคนิคที่สามารถจูงใจผู้ฟังหรือผู้รับสารให้สนใจ ติดตามสลับตราบังพองเนื้อหา และเรื่องราว และอรรถสละโดยตลอด ซึ่งในทางวิชาการมีแนวคิด แนวความเชื่อในทางจิตวิทยาว่า “บุคลิกภาพที่ดี” อันเป็นสิ่งที่สามารถพัฒนาอย่างเป็นกระบวนการ และขั้นตอนจนบรรลุผลได้

การพัฒนาบุคลิกภาพนักนิเทศศาสตร์เพื่อความเป็นผู้นำจึงมีความสำคัญต่อสถาบัน องค์กร ในการที่ผู้นำ และเป็นพันธมิตรที่สำคัญที่จะผลักดันให้การดำเนินงาน และการพัฒนาองค์กรประสบความสำเร็จ

บุคลิกภาพผู้นำของบุคคลไม่ใช่สิ่งหรือลักษณะที่เกิดขึ้นมาพร้อมกับการเกิดของทารก เด็ก และผู้ใหญ่หรือ บุคคลเสียทั้งหมดเลยทีเดียว หากแต่ในความเป็นจริงเป็นสิ่งที่ค่อย ๆ มีการพัฒนาขึ้นมาอย่างเป็นกระบวนการ โดยมีสาเหตุ และปัจจัยหรือตัวแปรสำคัญ ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลิกภาพผู้นำของบุคคลก็คือ

1. ศักยภาพที่มีมาแต่กำเนิด (Inform Potentiality)
2. สภาพสิ่งแวดล้อม และการเรียนรู้

บรรทัดฐานทางวัฒนธรรมอันเป็นผลต่อพัฒนาการบุคลิกภาพของบุคคลได้แก่ วัฒนธรรมเกิดจาก แนวทางการตอบสนองของพฤติกรรมการเรียนรู้ของบุคคล, วัฒนธรรมเกิดจากค่านิยมที่ได้รับการอบรม สั่งสอนเสมอของบุคคล, วัฒนธรรมเกิดจากปรากฏการณ์ทางสังคม วัฒนธรรมเกิดจากการตอบสนอง ความพึงพอใจ และวัฒนธรรมเกิดจากกระบวนการปรับตัวอยู่เสมอของผู้นำบุคคล

นักจิตวิทยาอธิบายถึงลักษณะของบุคลิกภาพอันพึงประสงค์ไว้เป็น 4 ประการ ได้แก่

1. คนที่มีสัจจการแห่งตน
2. คนที่เจริญด้วยวุฒิภาวะ
3. คนที่เพียบพร้อม
4. คนที่มีบุคลิกภาพที่พอดี บุคลิกภาพที่ดีหรือพึงประสงค์ของบุคคล (Good Characteristic) มี 20 ลักษณะ คือ

- 4.1 มีภาวะความเป็นผู้นำ มีเสน่ห์ มีบารมี (Charisma)
- 4.2 มีบุคลิกลักษณะดี และมีมารยาทงาม
- 4.3 มีสติปัญญาเฉลียวฉลาด (I.Q.) และความมั่นคงทางอารมณ์ (E.Q.)
- 4.4 มีสติ และมีความเชื่อมั่นในตนเอง
- 4.5 มีความวิริยะ อุตสาหะ กล้าเผชิญปัญหา ยาก ๆ ด้วยความอดทน ออกสู้เพื่อความสำเร็จ
- 4.6 มีระเบียบวินัย มั่นคง และตรงต่อเวลา

4.7 มีศาสนา ปรัชญา หรือลัทธิความเชื่อเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ

4.8 มีจิตใจเสียสละ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีเมตตากรุณาแก่เพื่อนมนุษย์ และสัตว์

4.9 มีความรู้ ทักษะ ความสามารถในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่าบุคคลสังคม และ วิทยาการความรู้

4.10 มีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์ แข็งแรงทั้งกาย และจิตใจ

4.11 มีการแต่งกายที่ตีเหมาะสมกับสถานภาพ ฐานะ และกาลนิยม

4.12 มีจิตใจกล้าหาญ

4.13 มีสุนทรียศาสตร์ในจิตใจ สุขุมรอบคอบเป็นนิสัย

4.14 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

4.15 มีอารมณ์ขัน และมองโลกในแง่ดี

4.16 มีความรู้จักพอ และรู้จักตนเอง

4.17 มีความใฝ่ในความดี

4.18 มีความยุติธรรม และมีน้ำใจเป็นนักกีฬา

4.19 มีความสำรวมในพฤติกรรมทางเพศ

4.20 มีทัศนคติ ศรัทธา และยอมรับบุคคลที่มีบุคลิกภาพที่ดีตามปทัสฐานสากล (International Norms) แนวทางการปรับปรุง และสร้างเสริมบุคลิกภาพ แบ่งเป็น 3 ลักษณะ

4.20.1 การสร้างบุคลิกภาพตามความต้องการของสังคม

4.20.2 การสร้างบุคลิกภาพส่วนบุคคล

4.20.3 การสร้างบุคลิกภาพ และลักษณะนิสัยผู้นำทางด้านนิเทศศาสตร์ที่สมบูรณ์

เอกสารอ้างอิง

- ครุศาสตร์, คณะ. (2556). *จิตวิทยาทั่วไป*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฉัตรวารณ ดันณะรัตน์. (2558). *หลักการพูดเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ดารณี พานทอง ภาลสุข. (2544). *ทฤษฎีการจูงใจ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- ชำระศักดิ์ บามีนัจกร และ วชิร ทรัพย์มี. (2556). *การพัฒนาบุคลิกภาพ*. ปทุมธานี: บริษัทศูนย์หนังสือครุศรีสง จำกัด.
- นาภรณ์ อัจฉริยกุล. (2558). *การพัฒนาบุคลิกภาพ และการเข้าสังคม ประสบการณ์วิชาชีพนิเทศศาสตร์*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชนา ปัทย์ลิณ. (2558). *บุคลิกภาพ และการปรับตัว*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ท้องถิ่น.
- ชญญภัทร์ ศิริชนราโรจน์. (2559). *จิตวิทยากับการพัฒนาตน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิภา นิชายน. (2554). *การปรับตัว และบุคลิกภาพ*. กรุงเทพฯ: จิตวิทยาเพื่อการศึกษา. สาขาศึกษา การพิมพ์.
- ปติวีรดา ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา. (2549). *การสื่อสารมวลชน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- ปติวีรดา ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา. (2562). *การพัฒนาบุคลิกภาพ ในการประชาสัมพันธ์*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- ปติวีรดา ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา. (2542). *การประชาสัมพันธ์*. เพชรบุรี: สาขาเนติศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- พรรณราย ทรัพย์ประภา. (2557). *จิตวิทยาในการจัดการกับความเหนื่อยหน่าย และความเครียดในการทำงาน*. *Journal of health and health management* 1.1.
- รัตติกรณ์ จงวิศาล. (2546). *ปัจจัยด้านชาวน์อารมณ์ บุคลิกภาพและภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการทำงานของผู้ใต้บังคับบัญชา และผลการปฏิบัติงานของหัวหน้างานระดับกลางในองค์กรธุรกิจ*. *Thai Journal of Public Administration* 1.3.
- รัตติกรณ์ จงวิศาล. (มปป.). *สมบัติผู้ดี*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คุรุสภา
- สมคิด บางโม. (2544). *หลัก และทฤษฎีบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏพระนคร.
- สถิต วงศ์สุวรรณ. (2556). *การพัฒนาบุคลิกภาพ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์รวมสาส์น.
- Allport Gordon W. (1992). *Becoming Considerating for a Psychology of Personality*. London: Yale University Press.
- Berney, Edward L. (2019). *Public Relation*. Norman University of Oklahoma Press.
- Davidoff, Linda L. (1997). *Introduction to Psychology*. New York: McGrew Booh Company.
- Desmond S. Cartwright. (1974). *Introduction to Personality*. (Chieags: Rand McNally College, p. 135)
- Derriman, James Parkyns. (1964). *Public relations in business management*. University of London Press.
- Hillgard R Earnest. (1998). *Introduction to Psychology*. New York HarertBace and World Inc.
- Mc Neil, E.B. (1994). *The Psychology of Being Human*. New York: Harper and Roos.
- Neivson, Dong and AlanScott. (1994). *This is PR.: The Relation of Public Relation*. California Madeworth.
- BERRY, Roger Stephen. (1997). *Collins Cobuild English guides 10: determiners and quantifiers*. Harper Collins Publishers.
- Schedlitzki, Doris, and Gareth Edwards. (2017). *Studying leadership: Traditional and critical approaches*. Sage.
- Sullivan, Harry Stack. (1999). *The Psychiatric Interview*. New York: Newton and Company Inc.
- Whittaker, T.O. (1989). *Introduction to Psychology*. Tokyo.